

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER
Subject: Demography (ECOMJC-101)

Date: 20/05/2025

Total marks: 60

Time: 2.00 pm to 4.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Explain critically the theory of population growth propounded by Malthus
2) Describe the measures to control the population growth
3) Discuss the factors responsible for declining mortality
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Discuss critically the family planning strategies in India
2) Describe the determinants of sex structure in India
3) Explain the environmental effects of population growth
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Describe the features of Census of India of 2011
b) Discuss the trends in infant mortality in India
c) Explain the functions of national population commission

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) माल्थसने मांडलेला लोकसंख्या वाढीचा सिद्धांत टीकात्मकरित्या स्पष्ट करा
२) लोकसंख्या वाढ नियंत्रित करण्यासाठी उपायांचे वर्णन करा
३) मृत्युदर घटण्यास जबाबदार असलेल्या घटकांची चर्चा करा
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) भारतातील कुटुंब नियोजन धोरणांची टीकात्मक चर्चा करा
२) भारतातील लैंगिक संरचनेच्या निर्धारकांचे वर्णन करा
३) लोकसंख्या वाढीचे पर्यावरणीय परिणाम स्पष्ट करा
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) २०११ च्या भारताच्या जनगणनेच्या वैशिष्ट्यांचे वर्णन करा
ब) भारतातील बालमृत्यूचा कल स्पष्ट करा
क) राष्ट्रीय लोकसंख्या आयोगाचे कार्य स्पष्ट करा